

LEKCE 38: JOZUE 5 – LEST GIBEÓŇANŮ

Biblický text k lekci: Jozue 8-9

Cíle lekce:

- Dítě vlastními slovy popíše způsob, jakým Izraelci dobyli Aj a vysvětlí, proč se jim to povedlo
- Dítě vysvětlí, za jakých podmínek můžeme Boha (více) vidět v našich životech
- Dítě řekne, proč Gibeóňané připravili lest na Izraelce a proč je chtěli oklamat
- Dítě řekne, v čem byla tato lest chytrá – jaké to mělo důsledky
- Dítě chápe důležitost dodržování slova
- Dítě ví, že je potřeba mluvit jasně a důvěryhodně, abychom nemuseli přísahat
- Dítě ví, že je správné se ptát ve svém životě Pána Boha na věci, před kterými stojí (Pane, co mám dělat? Je to správné?) – lze si tím ušetřit řadu problémů

Klíčové verše:

Jozue 9, 3 a 6: „I obyvatelé Gibeónu se doslechli, jak Jozue naložil s Jerichem a Ajem. Vymyslili si tedy také lest, že půjdou a budou se vydávat za poselstvo. Tak přišli k Jozuovi do tábora v Gilgálu a řekli jemu i mužům izraelským: „Přišli jsme z daleké země. Uzavřete s námi smlouvu!“

Jozue 9, 14-15: „Izraelští muži si tedy vzali z jejich zásob, aniž se ptali na Hospodinův výrok. Jozue sjednal mír a uzavřel s nimi smlouvu, že je nechá naživu. Předáci izraelské pospolitosti jim to potvrdili přísahou.“

Jozue 9, 26-27: „I naložil s nimi (Gibeóňany) tak, že je vyprostil z rukou Izraelců, takže je nezabili. Ale onoho dne jim Jozue uložil, aby sekali dříví a čerpali vodu pro pospolitost a pro Hospodinův oltář, a to až dodnes, na místě, které vyvolí.“

List Jakubův 5,12: „Především nepřisahejte, bratří moji, ani při nebi ani při zemi ani při ničem jiném. Vaše ,ano‘ ať je vždy ,ano‘ a ,ne‘ ať je ,ne‘, abyste nepropadli soudu.“

Biblická fakta:

Po potrestání Akána Bůh vyzve Jozue a lid, aby dobyli město Aj – Bůh jim je vydal do rukou.
Jozue bojovníky rozdělil na dvě části – jedna vylákala obyvatele Aje, kteří je pronásledovali, zatímco druhá ze zálohy dobyla a vypálila město.
Město Aj padlo ostřím meče – lidé byli vybiti, avšak dobytek a majetkovou kořist si nechali.
Král Aje byl chycen živý a pak byl oběšen na kůlu.
Izrael obnovuje smlouvu s Bohem, staví oltář z neotesaných kamenů, obětují zápalné oběti a pořizují opis Hospodinova zákona.
O síle Izraele a dobytí Aje se doslechnou lidé ve městě Gibeón a na rozdíl od ostatních kenanských králů se nepřipraví na boj s Izraelci, ale vymyslí lest, podvod, jak se zachránit – jejich jednání Bible popisuje jako chytré.
Lest spočívala v tom, že se vydávali za lidi bydlící v daleké zemi – to dokumentovali tím, že si vzali s sebou na (krátkou) cestu – bydleli jen na druhé straně Jordánu – opotřebované pytle, popraskané vinné měchy, opotřebované sandály i pláště, ztvrdlý chléb.
Přišli takto k Izraelcům a vydávali se za lid žijící v daleké zemi a požadují uzavření smlouvy – tzn., ochranu, aby je Izraelci nevybili.
Izraelci se neptají Hospodina, uvěří jim, vezmou si něco z jejich darů, co přinesli. Zavázali se přísahou.
Po třech dnech však Izraelci zjistili, že Gibeóňané žijí mezi nimi (kousek od nich) – kvůli přísaze je však nemohli vybit.
Alespoň tak z Gibeóňanů udělali otroky – těžili dřevo a čerpali vodu

Pro zvědavé:

- vojsko dobývajících Aj bylo 30 000 mužů (5 000 mužů v záloze); padlo 12 000 obyvatel města Aj

- Oltář byl postaven na hoře Ébalu
- Kromě Gibeónanů se všichni ostatní králové – emorejský, kenanský, chetejský, perizejský, chivejský a jebúsejský – sjednotili, aby vedli válku proti Izraeli

Myšlenky k 38. lekci (aplikace):

- Po vyčištění zla (Akánova krádež modloslužebných materiálů) Bůh žehná Izraelcům v boji o město Aj – Bůh může jednat tam, kde není hřích – když uvolníme v životě místo pro Boha, můžeme vidět jeho mocné jednání
- Lid obnovuje smlouvu s Bohem – je důležité se neustále k Bohu vracet, i po pádech člověka je Bůh ochoten ho znovu přijmout – lepší je po pádu se vrátit k Bohu, než se od něho ještě více vzdálit
- Gibeónané používají lest (lžou a podvádějí), ale Bible toto jednání popisuje jako chytré – lež samotná je špatná, ale Gibeónané zde jako jediní (vzhledem k ostatním městům) reagují na to, že s Izraelci je Hospodin – prokazují mu tím určitou úctu – chtějí si zachránit život – záchrana života jako to nejdůležitější
- Izraelci se naopak Boha neptají (jistě by jim lest odhalil), ale uvěří jejich lži, která je dobře promyšlena a doložena „důkazy“ – později působili tyto obyvatelé Izraelcům problémy – když se v životě neptáme Pána Boha, můžeme se dostat do zbytečných problémů, jejichž důsledky si musíme nést – lepší je s ním probírat každý náš krok, může nás uchránit od různých podvodů
- Izraelci dodrželi slovo a Gibeónany nepozabýjeli – to je vzor k držení slova; dnes slovo nemá skoro žádnou váhu, co není psáno, jakoby nebylo

Souvislost s Novým zákonem: Jasně slovo bez přísahání (List Jakubův 5,12)

List Jakubův 5,12: „Především nepřisahaňte, bratří moji, ani při nebi ani při zemi ani při ničem jiném. Vaše ‚ano‘ ať je vždy ‚ano‘ a ‚ne‘ ať je ‚ne‘, abyste nepropadli soudu.“

Izraelci přísahali, a proto už nemohli Gibeónany vymýtit, i když je podvedli. Přísaha byla ve starověku normální, postupem času se však „zprofanovala“, tzn., že její síla přestávala platit, společně s tím, jak lidské slovo ztrácelo váhu. Přísahou se odvoláváme na někoho vyššího a v podstatě to znamená, že si nedokážeme stát za svým slovem – jako bychom se chtěli „pojistit“ někým vyšším, větším. Čím častěji a složitěji přísaháme, tím víc to může svědčit o tendenci lhát a podvádět. Přísahou vlastně vyžadujeme nějakou záruku (a čím větší záruku chceme a vyžadujeme, tím zvyšujeme svou nedůvěryhodnost). Čím častěji přísaháme, tím více druhým říkáme, že se nám nedá moc věřit. Protože když chceme přísahat, tak jako bychom si chtěli naši výpověď pojistit, aby nám druzí více věřili. Pisatel listu Jakubova nás vyzývá, abychom nepřisahali vůbec, ale mluvili jasně, pravdivě – aby naše mluvení a jednání bylo jednoznačné a neměli bychom potřebu se přísahou jistit.

Náměty pro činnosti s dětmi:

1. Kuličková bitva – motiv dobytí města Aj. Úkolem dítěte je dobýt město Aj – a to tak, že si nejprve musí vytvořit náboje (kuličky z papíru) a těmi pak strefují předměty (např. kuželky, krabičky od zápalek apod.)

2. Nabalení na cestu – motiv balení Gibeónanů na cestu – úkolem dítěte je co nejrychleji se nabalit na cestu a to tak, že a) svázat měchy pomocí provázku (plastové sáčky), b) obutí do sandálů (papuče), c) oblečení do pláště (větší svetr, bunda) a d) chleba (modelovat např. z kostek, které naskládají do např. plastové nádoby. S tím vším pak obejít určitou trasu. Měříme čas.

3. Voda na lžici – motiv otročiny Gibeónanů (čerpání vody) – úkolem dítěte je za daný časový limit přenést na lžici co nejvíce vody do připravených nádob (kelímků).

4. Stříhání proužků papíru – motiv otročiny Gibeónanů (sekání dřeva) – úkolem dítěte je za daný časový limit nastříhat co nejvíce proužků papíru v zadané velikosti (přibližně – např. 10x2cm).